

August 2, 1963
**Meeting Minutes, Council of Ministers of the
Netherlands, 'Position Regarding NATO Multilateral
Nuclear Force'**

Citation:

"Meeting Minutes, Council of Ministers of the Netherlands, 'Position Regarding NATO Multilateral Nuclear Force'", August 2, 1963, Wilson Center Digital Archive, National Archives, The Hague, Council of Ministers, access number 2.02.05.02, inventory number 753. Obtained and translated by Bastiaan Bouwman.

<https://wilson-center-digital-archive.dvincitest.com/document/117668>

Summary:

Minister of Foreign Affairs Luns gives the new Marijnen cabinet a sketch of the multilateral NATO nuclear force situation so far. He is now of the opinion that the Netherlands should not join a multilateral NATO nuclear force. Minister of Defense De Jong says the Dutch government will need to take a position near the end of the year.

Credits:

This document was made possible with support from Carnegie Corporation of New York (CCNY)

Original Language:

Dutch

Contents:

Original Scan

Translation - English

ZEER GEHEIMministerraad
2 augustus 1963

Spreker meent voorts, dat president De Gaulle een grote fout begaat als hij nu niet bereid is met de Amerikaanse regering tot overeenstemming te komen.

Aanvankelijke berichten gaven de indruk, dat minister Spaak door Chroestjow was uitgenodigd het akkoord van Moskou mee te tekenen; thans is van Belgische zijde bericht ontvangen, dat als de Nederlandse regering dit ook doet België in de drie hoofdsteden op 7 of 8 augustus het akkoord zal meesondertekenen. Dit zal dus ook in de vergadering van de permanente NAVO-vertegenwoordigers worden gezegd. De Belgische regering zal hierover nog contact met Luxemburg opnemen. Voorts zal deze middag om kwart vóór een de Russische ambassadeur de minister-president een bezoek brengen, dat op hetzelfde onderwerp betrekking zal hebben. Spreker vraagt machtiging aan de raad, dat ook Nederland tot tekening van het akkoord van Moskou in de drie hoofdsteden overgaat. De raad verklaart zich hiermede akkoord.

2 b. Standpunt ten aanzien van multilaterale kernmacht van de NAVO

Minister Luns deelt naar aanleiding van de bespreking van het vorige punt mede, dat de Duitse bondskanselier Adenauer bij zijn laatste bezoek aan de Verenigde Staten van Amerika de indruk heeft gevestigd, dat zolang hij bondskanselier zou zijn van atombewapening van de Bondsrepubliek geen sprake zal zijn, maar dat zonder hem hierin wel een verandering zou komen. De Amerikaanse regering heeft hem toen niet teruggewezen, maar is met de Duitsers gaan onderhandelen. Van Duitse zijde zei men, dat een beveiliging van het grondgebied van de Bondsrepubliek met behulp van middellange-afstandersraketten nodig is. Spreker heeft toen aan president Kennedy gevraagd waarom Amerika niet overging tot de stationering van raketten in de Duitse Bocht, wat veel effectiever zou zijn, maar die gedachte is door de Duitse Bondsregering afgewezen. Het gaat haar dus niet alleen om beveiliging van haar grondgebied. Dit verklaart ook het enthousiasme, dat bij haar bestaat voor de instelling van een multilaterale atoommacht. Het toelaten van een kernbewapening van West-Duitsland zou tot grote spanningen met het Sovjet-blok leiden. Als de Amerikaanse regering dit weigert betekent het, dat voor de voorzienbare toekomst de Bondsrepubliek geen kernbewapening zal krijgen. Ook Erhardt, die bondskanselier zal worden, zal dit niet doen. Spreker herinnert eraan, dat hij enige maanden geleden bij de interpellatie-Vondeling ten aanzien van de gedachte van de vorming van een multilaterale kernmacht van de NAVO een zeer gereserveerd standpunt heeft ingenomen, waarmede ook de andere fracties in de Kamer hebben ingestemd. Daargelaten de technische en politieke bezwaren tegen een dergelijke kernmacht, zijn ook de financiële lasten zeer groot voor een wapen, dat niet nodig is. Amerika heeft een voorraad atombommen aangemaakt, waarvan de schattingen variëren

tussen.....

ZEER GEHEIMministerraad
2 augustus 1963

tussen 15.000 en 40.000. Eind mei heeft spreker een lang gesprek hierover met de Amerikaanse minister Rusk gehad, die hem zeide, dat de Amerikaanse regering niet onder alle omstandigheden zou staan voor haar voorstel tot vorming van een multilaterale kernmacht van de NAVO. Rusk had vernomen, dat er een geheime afspraak tussen de Duitse en Franse regeringen zou zijn inzake samenwerking ten aanzien van de atoombom, waaromtrent hij vroeg of spreker ervan gehoord had. Na geantwoord te hebben, dat hij dit volstrekt niet geloofde, heeft spreker geadviseerd op laag niveau navraag hiernaar te doen. De Nederlandse regering is intussen niets van een dergelijke afspraak gebleken. In de NAVO-raad in Ottawa is het voorstel inzake een multilaterale kernmacht onder zware Engelse druk niet aan de orde geweest. Van Amerikaanse zijde wordt echter toch weer grote druk uitgeoefend om deze zaak in de NAVO te behandelen.

Minister Scholten had de indruk, dat Amerika niet van plan was zijn atoomwapens in de multilaterale kernmacht in te brengen. Minister Luns antwoordt, dat dit maar voor een heel klein stukje het geval zou zijn.

Minister De Jong merkt op, dat de Nederlandse regering in het najaar een standpunt zal moeten innemen; daarom zullen de voorstellen inzake een multilaterale kernmacht voor de NAVO toch besproken moeten worden. Minister Luns deelt omtrent de voorgeschiedenis nog mede, dat aanvankelijk onzerzijds te enthousiast in de bijeenkomst van de permanente vertegenwoordigers op de voorstellen is gereageerd. Na een stap van de minister van Staat Drees bij spreker en door reacties in andere politieke groepen is hem gebleken, dat er niet onbelangrijke tegenstand tegen de voorstellen bestaat. Bij de interpellatie-Vondeling heeft de regering gezegd geheel vrij te zijn en ook in Ottawa is hierover geen uitspraak gedaan. Zelf is spreker thans van oordeel, dat Nederland zich niet bij een multilaterale kernmacht van de NAVO zou moeten aansluiten.

2 c. Periodieke bijeenkomsten WEU-raad

Minister Luns deelt mede, dat president De Gaulle in zijn jongste persconferentie omtrent de contacten in de raad van de West Europese Unie tussen de EEG-landen en Engeland heeft gezegd, dat hiertoe alleen wordt overgegaan onder voorwaarde, dat de landbouwreglementen in de EEG tot stand komen; deze voorwaarde is echter in de EEG-raad van Franse zijde niet gesteld.

2 d. Afgelopen vergadering EEG-raad

TOP SECRET

Council of Ministers

2 August 1963

2b. Position regarding NATO multilateral nuclear force

Minister [of Foreign Affairs] Luns reports, in response to the discussion of the previous point [the imminent signing of the Partial Nuclear Test Ban Treaty in Moscow on 5 August 1963 by its 'Original Parties': the Soviet Union, the United Kingdom and the United States], that the German Chancellor Adenauer during his last visit to the United States of America created the impression that as long as he was chancellor, nuclear armament of the Federal Republic would be out of the question, but that without him this would change. At the time, the American government did not reject him, but started to negotiate with the Germans. From the German side it was said that it was necessary to secure the territory of the Federal Republic using medium-range missiles. Speaker at the time asked President Kennedy why America did not move to station missiles in the German Bight, which would be much more effective, but that thought was rejected by the German federal government. This indicates that it is not only concerned with the security of its territory. This also explains the enthusiasm it has for the institution of a multilateral nuclear force. The admission of nuclear weaponry into West Germany would lead to great tensions with the Soviet bloc. If the American government were to refuse this it would mean that the Federal Republic could not get nuclear weapons for the foreseeable future. Even Erhardt, who will become chancellor, will not do this. Speaker recalls that some months ago, during the [Labour Party member of parliament] Vondeling interpellation, he took a very reserved position concerning the thought of creating a multilateral NATO nuclear force, with which the other fractions in the House concurred. Apart from the technical and political objections against such a nuclear force, the financial burden is great, for a weapon that is not necessary. America has built a stockpile of nuclear bombs of which estimates vary between 15,000 and 40,000. At the end of May speaker had a long talk about this with Secretary [of State] Rusk, who told him that the American government would not under all circumstances stand for its proposal of creating a multilateral NATO nuclear force. Rusk had learned that there would be a secret agreement between the German and French governments regarding cooperation concerning the nuclear bomb, about which he asked if speaker had heard of it. After replying that he did not believe this at all, speaker advised him to inquire about this on a low level. The Dutch government has in the meantime not seen any signs of such an agreement. During the NATO council in Ottawa, the proposal regarding a multilateral nuclear force was kept off the table due to severe English pressure. The Americans, however, are now once again exerting great pressure to have the matter treated within NATO.

Minister [of Justice] Scholten had the impression that America did not intend to bring its nuclear weapons into the multilateral nuclear force. Minister Luns answers that this would only minimally be the case.

Minister [of Defense] De Jong notes that the Dutch government will have to take a position near the end of the year; therefore the proposals regarding a multilateral nuclear force for NATO will have to be discussed anyway. Minister Luns adds to the history of the initiative that initially from our side an enthusiastic response was given to the proposals in the meeting of the permanent representatives [by the Dutch ambassador to NATO, H. Boon]. After a step by Minister of State Drees toward speaker and through reactions in other political groups it has become apparent to him that there is more than insignificant resistance against the proposals. During the Vondeling interpellation the government said it was entirely unbound and in Ottawa likewise no statement about this was made. Speaker himself is presently of the opinion that the Netherlands should not join a multilateral NATO nuclear force.